Tadqiqot uz

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

2020

- » Ҳуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

№21
31 октябрь

conferences.uz

"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР" МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 21-КЎП ТАРМОҚЛИ ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ
4-ҚИСМ

МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ 21-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-4

MATERIALS OF THE REPUBLICAN 21-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-4

ТОШКЕНТ-2020

УУК 001 (062)
КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2020]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 21-кўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 31 октябрь 2020 йил. - Тошкент: Tadqiqot, 2020. - 13 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1.Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б.,ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жахон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2.Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна(Фарғона давлат университети)

3.Тарих саҳифаларидаги изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4.Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган мухандислик-қурилиш институти)

5.Давлат бошқаруви

PhD Шакирова Шохида Юсуповна (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги "Оила" илмий-амалий тадқиқот маркази)

6.Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна(Андижон давлат университети)

7.Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

8.Адабиёт
PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
Phd Вохидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт
Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш
Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
Бобохонов Олтибой Рахмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн
Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Мусиқа ва ҳаёт
Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
Доцент Нормирзаев Абдуқаюм Раҳимбердиевич (Наманган мухандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари
Доцент Сохадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган мухандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
Т.ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика
Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария
Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари
Рахмонова Доно Қаххоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар
Phd доцент Қаҳҳоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География
Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг хаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси
© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

СОЦИОЛОГИЯ ВА ПОЛИТОЛОГИЯНИНГ ЖАМИЯТИМИЗДА ТУТГАН ЎРНИ

1. Yusupova Shahnoza Erkinjon qizi
YANGI OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING SIYOSATDAGI O‘RNI 7
2. D.S. Eshonkulova
O`QUVCHI YOSHLARDA AXLOQIY MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHDA “TARBIYA” FANINING AHAMIYATI 11

СОЦИОЛОГИЯ ВА ПОЛИТОЛОГИЯНИНГ ЖАМИЯТИМИЗДА ТУТГАН ЎРНИ

YANGI OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING SIYOSATDAGI O‘RNI

Yusupova Shahnoza Erkinjon qizi
O‘zMTDP Markaziy Kengashi mutaxassisi
Telefon: +998977644843
akmalshahnozaakbarjon@gmail.com

Anotatsiya: Yangi media muhit demokratik boshqaruv va siyosat uchun jiddiy oqibatlarga olib keladigan dinamik, ba’zan kutilmagan tarzda rivojlanib bormoqda. Yangi OAV hukumat institutlarining ish uslubini, siyosiy rahbarlarning aloqa usullarini, saylovlarning bahslashish metodlarini va fuqarolarning faolligini tubdan o‘zgartirdi. Ushbu bobda yangi ommaviy axborot vositalarining rivojlanishi, ularning siyosiy hayotdagi o‘rni va oqibatlari haqida batafsilroq ma’lumot berishdan oldin qisqacha to‘xtalib o‘tamiz. Ushbu maqolada yangi ommaviy axborot vositalarining rivojlanishi, ularning siyosiy hayotdagi o‘rni va oqibatlari haqida batafsilroq ma’lumot beriladi.

Kalit so‘zlar: Yangi OAV, siyosiy media, eski OAV, siyosiy kontent, demokratiya, media tizim, siyosiy platforma, media davr, jamoatchilik, siyosiy faoliyat.

Yangi siyosiy OAV - bu o‘zaro aloqalar va hamkorlikni ta’minlaydigan platformalarda hamda tarmoqlarda siyosiy kontentni ishlab chiqarish, tarqatish va almashishni osonlashtiradigan aloqa shakllari hisoblanadi. Ular so‘nggi o‘ttiz yil ichida jadal rivojlanib bormoqda. Bugungi kunda yangi OAVning demokratik boshqaruv va siyosiy amaliyotga keng ta’sir ko‘rsatayotganligini guvohi bo‘lyapmiz. Yangi media hukumat institutlari faoliyati va siyosiy rahbarlarning aloqa usullarini tubdan o‘zgartirib yubordi.[1] Ular siyosiy media tizimini o‘zgartirib, jurnalistlarning rolini yangitdan belgilab berdi. Saylovlarning bahslashish uslubini va fuqarolarning siyosat bilan qanday shug’ullanishini qayta aniqladilar.

Yangi OAVning paydo bo‘lishi siyosiy media tizimini murakkablashtirdi.[2] Gazetalar, radioeshittirishlar va televizion yangiliklar dasturlari kabi Internetdan oldin paydo bo‘lgan eski ommaviy axborot vositalari texnologik innovatsiyalarning rivojlanishi yordamida yaratilgan yangi OAV bilan birga yashamoqda. Eski OAV nisbatan barqaror formatlarni saqlab tursada, web-saytlar, bloglar, video almashish platformalari, raqamli dasturlar va ijtimoiy tarmoqlarni o‘z ichiga olgan yangi OAV doimiy ravishda innovatsion usullar bilan kengayib bormoqda.[3] Yangi OAV tahririyat yoki institutsional nazoratchilarning aralashuvisiz shaxslarga ma’lumot yetkazishi mumkin. Shunday qilib, yangi OAV siyosiy aloqa jarayonida beqarorlik va oldindan aytib bo‘lmaydigan darajani oshirdi.

Eski media va yangi OAV o‘rtasidagi munosabatlar uyg’un holatdadir. Eski media o‘zlarining hisobot strategiyasiga yangi OAVni kiritdi. Ular eski va yangi aloqa platformalarida axborotlar tarqatmoqda. Siyosiy kontentga tobora ortib borayotgan talabni qondirish uchun yangi media manbalariga tayanadi. Yangi OAVning raqobatiga qaramay, an’anaviy OAV uchun auditoriya o‘tmishdagi kabi kuchli bo‘lmasa ham, mustahkam bo‘lib qolmoqda. Xususan, The New York

[1] Diamond, Edwin, Martha McKay, and Robert Silverman. 1993. “Pop Goes Politics: New Media, Interactive Formats, and the 1992 Presidential Campaign,” American Behavioral Scientist, vol. 37, no. 2: 257-261.

[2] Gil de Zuniga, Homero, Nakwon Jung, and Sebastian Valenzuela. 2010. “Social Media Use for News and Individuals’ Social Capital, Civic Engagement, and Political Participation,” Journal of Computer-Mediated Communication, vol. 17: 319-336.

[3] Stroud, Natalie Jomini. 2011. Niche News: The Politics of News Choice. New York: Oxford University Press.

Times nashrining o‘quvchilari va tungi yangiliklar dasturlarining tomoshabinlari eng ommabop siyosiy yangiliklar veb-saytlariga kiradiganlarga qaraganda ko‘pchilikni tashkil etadi.[1] Kabel va tarmoq televideniyasi yangiliklari o‘ttiz yoshdan oshgan odamlar uchun siyosiy ma’lumotlarning asosiy manbalari bo‘lib qolmoqda.[2] Binobarin, yangi OAV ham qonuniylikni qo‘lga kiritish va ularning mazmunini ommalashtirish uchun o‘zlarining qadimiy hamkasblariga tayanishadi. Ideal holda, OAV demokratik jamiyatda muhim rol o‘ynaydi. Ularning asosiy maqsadi jamoatchilikni siyosiy axborotlardan xabardor qilish, fuqarolarga yetakchilik va siyosat to‘g’risida mulohazali qarorlar qabul qilish uchun zarur bo‘lgan ma’lumotlarni taqdim etishdir.

OAV hukumat harakatlarini tekshiruvchi nazoratchi vazifasini ham bajaradi. Muammolarni jamoatchilik muhokamasi uchun taqdim etadilar hamda siyosiy ifoda uchun forum yaratdilar. Shuningdek, odamlarga umumiy sabablarni topishda, fuqarolik guruhlarini aniqlashda va ijtimoiy muammolarni hal qilishda yordam berish orqali jamiyat qurulishini osonlashtiradi. Yangi OAV tomonidan tarqatiladigan turli xil siyosiy kontentlar ko‘proq ovozlarni eshitish imkoniyatlarni yaratdi.

Yangi OAV misli ko‘rilmagan ma’lumotlarga ega bo‘lishni ta’minlaydilar va Facebook kabi shaxsiy, tengdosh kanallari orqali hatto qiziqmagan auditoriya a’zolarini ham qamrab olishlari mumkin. Oddiy fuqarolar nufuzli matbuot bilan kuchlarni birlashtirib, hukumat amaldorlarining faoliyatini tekshirib boradi. Ular asosiy jurnalistlarning e’tiboridan tashqarida bo‘lishi mumkin bo‘lgan muammolar va voqealarni e’tiborga olishlari mumkin. Yangi OAV o‘zlarining keng tarmoq qobiliyatlari orqali jismoniy chegaralardan chiqib ketadigan jamoatchilik qurilishini kuchaytirishi mumkin. OAVda siyosiy voqealarni yoritish keng jamoatchilikning siyosiy faolligi bilan bog’lanadi. Bunda jurnalistlarning ishtiroki mas’uliyati deb hisoblanmaydi.[3] Bundan tashqari, yangi OAV to‘g’ridan-to‘g’ri jamoatchilikni ovoz berish, davlat amaldorlari bilan bog’lanish, o‘z jamoalarida ixtiyoriy ravishda qatnashish va norozilik harakatlarida ishtirok etish kabi siyosiy ishlarga jalb qilishga intilmoqda.

Shu bilan birga, yangi media davr demokratik matbuotning ideal maqsadlarini amalga oshiruvchi tendentsiyalarni kuchaytirdi. OAV juda katta miqdordagi siyosiy ma’lumotlarni tarqatadi, ammo materiallarning aksariyati ahamiyatsiz, ishonchsiz va qutblanuvchidir. Yangi jurnalistlar paydo bo‘lishidan oldin nazoratchilik roli asosan maxsus o‘qitilgan jurnalistlarga yuklatilgan bo‘lib, ularning vazifasi jiddiy siyosiy qonunbuzarliklar bilan bog’liq faktlarni oshkor qilishga qaratilgan. Yangi media davridagi axborotlarning aksariyati ular haqiqiy, bo‘rttirilgan yoki to‘liq uydirma bo‘lsin tugallanmagan shov-shuvli janjallarning ko‘pchiligi hukumat va boshqaruv bilan bog’liq bo‘lgan.[4] Siyosatchilar asosiy OAVning yangiliklar kun tartibidagi nazoratini chetlab o‘tish uchun yangi ommaviy axborot vositalariga murojaat qilishdi. Dastlabki bosqichda yangi OAVning o‘yin-kulgi ahamiyati siyosiy rahbarlar va nomzodlarga o‘zlarini jamoatchilikka namoyish qilish uchun qulay platforma yaratdi.[5]

Yangi OAV demokratik jamiyatda matbuotning an’anaviy rollarini kamaytirdi. Buning ijobiy tomoni shundaki, ular siyosiy ma’lumotlarning fuqarolarga yetkazish imkoniyatlarini sezilarli darajada oshirdi. Ular fikrlarni ochiq baham ko‘rish mumkin bo‘lgan raqamli jamoat maydonlarini yaratishga imkon berdi. Jamoatchilikning hukumat bilan bog’lanishiga va siyosiy axborot oqimiga o‘z hissalarini qo‘shishlariga imkon beradigan yangi yo‘llarni yaratishdi.

Odamlarning ijtimoiy media tarmoqlariga kirishi ularning siyosiy samaradorlik tuyg’usiga va siyosatda ishtirok etish tendentsiyasiga ijobiy ta’sir ko‘rsata boshladi.[6] Ijtimoiy tarmoqlar

[1] Wired Staff. 2017. “Old-School Media Is Pulling Way More Viewers Than You Think,” Wired, February 2. https://www.wired.com/2017/02/daily-audiencenumbers-for-big-media-outlets/

[2] Mitchell, Amy, and Jesse Holcomb. 2016. State of the News Media. Research Report. Washington, D.C.: Pew Research Center. https://assets.pewresearch.org/wp-content/uploads/sites/13/2016/06/30143308/state-of-the-news-media-report-2016-final.pdf

[3] Hayes, Danny, and Jennifer L. Lawless. 2015. “As Local News Goes, So Goes Citizen Engagement: Media, Knowledge, and Participation in U.S. House Elections,” The Journal of Politics, vol. 77, no. 2: 447-462.

[4] Jebril, Nael, Erik Albaek, and Claes H. deVreese. 2013. “Infotainment, Cynicism and Democracy: The Effects of Privatization vs. Personalization in the News,” European Journal of Communication, vol. 28, no. 2: 105-121.

[5] Moy, Patricia, Michael A. Xenos, and Verena K. Hess. 2009. “Communication and Citizenship: Mapping the Political Effects of Infotainment,” Mass Communication and Society, vol. 8, no. 2: 111-131.

[6] Gil de Zuniga, Homero, Nakwon Jung, and Sebastian Valenzuela. 2010. “Social Media Use for News and Individuals’ Social Capital, Civic Engagement, and Political Participation,” Journal of Computer-Mediated Communication, vol. 17: 319-336.

odamlarga o‘zlarining kollektiv ta’sirini samarali tashkil etish va ulardan foydalanish imkoniyatini berdi. Shunday qilib, siyosiy rahbarlar fuqarolar tomonidan ijtimoiy tarmoqlarda ko‘proq javobgarlikka tortila boshladilar, chunki ularning harakatlari doimiy ravishda yangi OAVda nazorat qilinib borildi.[1]

Hozirgi vaqtda, yolg’on ma’lumotlarning ko‘payib ketishi – samarali nazoratning susayganligi yoki umuman yo‘qligi bilan izohlanadi. Yangi OAV jurnalistlarining noaniq pozitsiyasi noholis ma’lumotlar va noto‘g’ri faktlarning ko‘payishiga yordam beradi.[2] Biroq, bugungi davr erkin matbuoti demokratiya uchun yangi talablarni belgilab berdi.

1. Aisch, Gregor, Jon Huang, and Cecilia Kang. 2016. “Dissecting the #PizzaGate Conspiracy Theories,” The New York Times, December 10.
2. Allcott, Hunt, and Matthew Gentzkow. 2017. “Social Media and Fake News in the 2016 Election,” Journal of Economic Perspectives, vol. 31, no. 2: 211-236.
3. Barthel, Michael, Amy Mitchell, and Jesse Holcomb. 2016. “Many Americans Believe Fake News Is Sowing Confusion.” Research Report. Washington, D.C.: Pew Research Center.
4. Camosy, Charles. 2016. “Trump Won Because College-Educated Americans Are Out of Touch,” The Washington Post, November 9
5. Carson, James. 2017. “What is Fake News? Its Origins and How It Grew in 2016,” The Telegraph, March 10.
6. Chinni, Dante, and Sally Bronston. 2017. “Despite Attacks on the Press, Public Supports Watchdog Role,” NBC News, July 9.
7. Craig, Tim, and Michael D. Shear. 2006. “Allen Quip Provokes Outrage, Apology,” The Washington Post, August 15.
8. Davis, Richard, and Diana Owen. 1998. New Media and American Politics. New York: Oxford University Press.
9. Diamond, Edwin, Martha McKay, and Robert Silverman. 1993. “Pop Goes Politics: New Media, Interactive Formats, and the 1992 Presidential Campaign,” American Behavioral Scientist, vol. 37, no. 2: 257-261.
10. Duggan, Maeve, and Aaron Smith. 2016. The Political Environment on Social Media. Research Report. Washington, D.C.: Pew Research Center.
11. Emerging Technology from the arXiv. 2017. “First Evidence That Social Bots Play a Major Role in Spreading Fake News,” MIT Technology Review, August 7.
12. Fisher, Mark, John Woodrow Cox, and Peter Hermann. 2016. “Pizzagate: From Rumor, To Hashtag, To Gunfire in D.C.,” Washington Post, December 6.
13. Gil de Zuniga, Homero, Nakwon Jung, and Sebastian Valenzuela. 2010. “Social Media Use for News and Individuals’ Social Capital, Civic Engagement, and Political Participation,” Journal of Computer-Mediated Communication, vol. 17: 319-336.
14. Glasser, Susan B. 2016. “Covering Politics in a “Post-Truth” America,” Brookings Essay, December 2.
15. Gottfried, Jeffrey, and Elisa Shearer. 2016. News Use Across Social Media Platforms 2016. Research Report. Washington, D.C.: Pew Research Center.
16. Graham, David A. 2017. “’Alternative Facts’: The Needless Lies of the Trump Administration,” The Atlantic, January 22
17. Hayes, Danny, and Jennifer L. Lawless. 2015. “As Local News Goes, So Goes Citizen Engagement: Media, Knowledge, and Participation in U.S. House Elections,” The Journal of Politics, vol. 77, no. 2: 447-462.
18. Hindman, Matthew. 2008. The Myth of Digital Democracy. Princeton: Princeton University Press.
19. Horton, Alex. 2017. “The Crazy Summer of Trump Controversies That You’ve Already Forgotten,” The Washington Post, August 19
20. Jamieson, Kathleen Hall, and Joseph N. Cappella. 2010. Echo Chamber. New York: Oxford University Press.

[1] Linder, Matt. 2016. “Block. Mute. Unfriend. Tensions Rise on Facebook After Election Results,” Chicago Tribune, November 9.

[2] Carson, James. 2017. “What is Fake News? Its Origins and How It Grew in 2016,” The Telegraph, March 10.

21. Keyes, Ralph. 2004. The Post-Truth Era. New York: St. Martin's Press.
22. Kiley, Jocelyn. 2017. "In Polarized Era, Fewer Americans Hold a Mix of Conservative and Liberal Views." Research Report. Washington, D.C.: Pew Research Center.
23. Linder, Matt. 2016. "Block. Mute. Unfriend. Tensions Rise on Facebook After Election Results," Chicago Tribune, November 9.
24. Jebril, Nael, Erik Albaek, and Claes H. deVreese. 2013. "Infotainment, Cynicism and Democracy: The Effects of Privatization vs. Personalization in the News," European Journal of Communication, vol. 28, no. 2: 105-121.
25. Klein, Paula. 2017. "The 2017 Digital Divide," MIT Initiative on the Digital Economy, September 1.
26. McChesney, Robert. 2015. Rich Media, Poor Democracy, 2nd Edition. New York: The New Press.
27. Messing, Solomon, and Rachel Weisel. 2017. Partisan Conflict and Congressional Outreach. Research Report. Washington, D.C.:
28. Mitchell, Amy, and Jesse Holcomb. 2016. State of the News Media. Research Report. Washington, D.C.: Pew Research Center.
29. Moy, Patricia, Michael A. Xenos, and Verena K. Hess. 2009. "Communication and Citizenship: Mapping the Political Effects of Infotainment," Mass Communication and Society, vol. 8, no. 2: 111-131.
30. Ordway, Denise-Marie. 2017. "Fake News and the Spread of Misinformation," Journalist Resource. Boston, MA: The Shorenstein Center on Media, Politics and Public Policy, Harvard University.
31. Oremus, Will. 2016. "Stop Calling Everything "Fake News"," Slate, December 6
32. Owen, Diana. 2017. The State of Technology in Global Newsrooms. Research Report. Washington, D.C.: International Center for Journalists.
33. Pariser, Eli. 2011. Filter Bubble. New York: The Penguin Press.
34. . Rogers, Katie, and Jonah Engel Bromwich. 2016. "The Hoaxes, Fake News and Misinformation We Saw on Election Day," The New York Times, November 8.
35. Shafer, Jack. 2015. "Let the Big Lies Begin," Politico Magazine, November
36. Shane, Scott. 2017. "The Fake Americans Russia Created to Influence the Election," The New York Times, September 7.
37. Shao, Chengcheng, Giovanni Luca Ciampaglia, Onur Varol, Alessandro Flammini, and Filippo Menczer. 2017. "The Spread of Fake News by Social Bots." Technical Report 1707.07592, arXiv.
38. Shepard, Alicia. 2012. "The Journalism Watergate Inspired Is Endangered Now," The New York Times, June 13.
39. Silver, Nate. 2017. "There Really Was a Liberal Media Bubble," FiveThirtyEight, March 10.
40. Stroud, Natalie Jomini. 2011. Niche News: The Politics of News Choice. New York: Oxford University Press.
41. Sullivan, Eileen. 2017. "Trump Attacks Corker Ahead of Policy Lunch With Senators," The New York Times, October 24.
42. Tatum, Sophie. 2017. "Trump on His Tweets: 'You Have to Keep People Interested," CNN, October 21.
43. Vernon, Pete. 2017. "The Media Today: Social Media and the Storm," Columbia Journalism Review, August
44. Wallsten, Kevin. 2010. ""Yes We Can": How Online Viewership, Blog Discussion, Campaign Statements, and Mainstream Media Coverage Produced a Viral Video Phenomenon." Journal of Information Technology&Politics, vol. 7, no. 2-3: 163-181.
45. Williams, Bruce A., and Michael X. Delli Carpini. 2011. After Broadcast News. New York: Cambridge University Press.
46. Williamson, Vanessa, Theda Skocpol, and John Coggin. 2011. "The Tea Party and the Remaking of Republican Conservatism," Perspectives on Politics, vol. 9, no. 1: 25-43.
47. Willis, Jim. 1987. "Editors, Readers and News Judgement," Editor and Publisher, v. 120, no. 6: 14-15.
48. Wired Staff. 2017. "Old-School Media Is Pulling Way More Viewers Than You Think," Wired, February 2.

O`QUVCHI YOSHLARDA AXLOQIY MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHDA "TARBIYA" FANINING AHAMIYATI

D.S. Eshonkulova.
Navoiy viloyat Zarafshon shahar 12 umumiy o`rta ta`lim maktabi "Tarbiya" fani o`qituvchisi

Annotasiya: maqolada o`quvchi yoshlar ongiga axloqiy madaniyatni singdirish usul va vositalari, "Tarbiya" fanini ta`lim tizimiga joriy qilishining metodologik asoslari hamda fuqarolik tarbiyasi haqida bayon qilingan.

**Kalit so`zlar:** Ta`lim, tarbiya, fuqaro, madaniyat, ma`rifat, axloqiy tamoyillar.

Tarixiy an'ana va tajribalardan ma'lumki, ta'lim-tarbiya doimo jamiyat taraqqiyotining asosiy harakatlantiruvchi kuchi hisoblangan. Tarbiya jarayonida yosh avlodni xalqimizning ming yillar mobaynida avloddan-avlodga meros bo`lib kelayotgan an'analar, urf-odatlar, til va milliy mafkura asosida shakllangan umuminsoniy qadriyatlar bilan uyg'unlashgan holda kelajakka ishonch, ularni Vatanga muhabbat, yurtga sadoqat, xalqimizning osoyishtaligi va farovonligini anglashi, halollik, mardlik, sabr-toqatlilik, adolat kabi tuyg'ular asosida tarbiyalash muhim ahamiyat kasb etmoqda. Tarbiya - yosh avlodni muayyan maqsad yo'lida har tomonlama o'stirish, uning demokratik ongi va xulq-atvorini tarkib toptirish jarayoni bilan bevosita bog`liqdir.

Bugungi kunda yosh avlodni barkamol etib tarbiyalash masalasi davlatimiz siyosatining asosiy vazifasi sifatida qaralmoqda. Xususan, 2020 yil 6 iyul kuni Vazirlar Mahkamasining 422 sonli qarori asosida "Tarbiya" fanini ta`lim tizimiga bosqichma-bosqich joriy qilish bo`yicha konsepsiyasi qabul qilindi. Bundan ko`zlangan asosiy maqsad umumiy o'rta ta'lim muassasalari o'quvchilarining yoshi va psixofiziologik xususiyatlarini inobatga olgan holda ularning ongiga umuminsoniy qadriyatlar va yuksak ma'naviyatni yanada chuqur singdirish, ularni vatanparvarlik va insonparvarlik ruhida tarbiyalash, umumiy o'rta ta'lim muassasalaridagi ma'naviy-tarbiyaviy ishlarni yangicha asosda tashkil etishdir. Tarbiya bevosita zamonaviy bilimlarn puxta egallash orqali shakllantirilishi mumkin. Bu haqda Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev "biz o`z diniy qadriyatlarimizni ulug`lab, e`zozlab yashar ekanmiz, hozirgi yuksak texnologiyalar asrida mustahkam iymon-e`tiqod bilan birga zamonaviy ilm-fan, kasb-hunarlar, xorijiy tillarni puxta egallash, innovasiyalar sohasidagi yutuqlarni chuqur o`zlashtirish, yoshlarimizni milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalash barqaror taraqqiyotga erishishning eng muhim sharti ekanini yaxshi tushunamiz " [1] deb ta`kidlagan edi.

Tarbiya jarayoni o`qituvchi va o`quvchilar o'rtasida tashkil etiluvchi hamda aniq maqsadga yo'naltirilgan hamkorlik jarayoni hisoblanadi. Tarbiya jarayonida tarbiyalanuvchining ongi shakllana boradi, his tuyg'ulari rivojlanadi, ijtimoiy hayot uchun zarur bo'lgan ijtimoiy aloqalarni tashkil etishga xizmat qiladigan xulqiy odatlar hosil bo'ladi. O`zbekiston Respublikasi Konstitusiyasida e'tirof etilgan insonparvar, demokratik, huquqiy davlat va fuqarolik jamiyatini barpo etishdek ezgu maqsad atrofida birlashtirishga oid axloqiy tamoyillarga xizmat qiladi. Bu esa, fuqarolik tarbiyasi tushunchasida namoyon bo`ladi.

Fuqarolik tarbiyasi tushunchasi mohiyatini anglash natijasida o'quvchilarda yuksak axloqiy madaniyatni shakllantirish, ularni Vatan va jamiyat manfaatlari yo'liga xizmat qiluvchi fuqarolar etib tarbiyalashga yo`naltirilgan pedagogik jarayondir. Fuqarolik tarbiyasi ob'ektini fuqaro tashkil qiladi. Fuqarolik tarbiyasi vazifasi quyidagilarni o`z ichiga oladi. Bular:

- yosh avlodni jamiyatda ustuvor mavqega ega bo`lgan axloqiy va huquqiy me'yorlarga rioya etish ko`nikmasini shakllantirish;
- o`quvchilarda xalq o'tmishi, milliy qadriyatlarga nisbatan muhabbat tuyg'usini uyg'otish, ulardan g'ururlanish, faxrlanish va iftixor hislarini oshirish;
- vatan, xalq va millat ishiga sodiqlik, o`z manfaatlarini yurt manfaatlari bilan uyg'unlashtira olishga erishish, fidoiy fuqaroni tarbiyalab voyaga yetkazish;
- vatan, yurt ozodligi va mustaqilligini e'zozlovchi, ardoqlovchi, uni himoya qilishga tayyor fuqarolarni tarbiyalash ishiga keng jamoatchilik e'tiborini jalb etish.

[1] Sh.Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir". T:, "O`zbekiston", 2018 y 483 b

O`quvchilarning fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishda shaxsga davlat tomonidan kafolotlangan huquq, burch va majburiyatlaridan foydalanish o`quvchilarga huquqlari borasidagi bilimlarni berish bilan birga fuqarolarning burchlari nimalardan iborat ekanligi haqida ma'lumot berish, bu xususida o`quvchilarda amaliy ko`nikmalarni hosil qilish ko`zlangan maqsadga erishishda muvaffaqiyat omili bo`ladi.

Xulosa qilib aytganda Fuqarolik tarbiyasini keng ko‘lamli miqyosida tashkil etish – bugungi davr talabidir. Ushbu talabni ijobiy ravishda hal etishda oila - mahalla - ta'lim muassasalari bilan mustahkam hamkorlik ishlarini olib boorish dolzarb ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro`yxati

1. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qatiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz. 1-jild. T., O‘zbekiston, 2017.

2. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild. T., O‘zbekiston, 2018.

3. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug‘ xalqning – ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon bo‘ladi. 3-jild. T., O‘zbekiston, 2019.

"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР" МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 21-КЎП ТАРМОҚЛИ ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

(4-қисм)

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусаҳҳиҳ: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 31.10.2020

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000